

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

I en herfra indhentet udtalelse har Arbejdstilsynet oplyst, at ifølge § 19, stk. 1, i bekendtgørelse om stoffer og materialer må et stof eller materiale, der kan være farligt for eller i øvrigt forringe sikkerhed og sundhed, ikke anvendes, hvis det kan erstattes af et ufarligt, mindre farligt eller mindre generende stof eller materiale.

Jf. § 19, stk. 2, skal der dog foretages en samlet afvejning af de tekniske og økonomiske konsekvenser af substitution over for de sikkerheds- og sundhedsmæssige hensyn.

Arbejdstilsynets tilsynsførende påbyder på denne baggrund, at virksomheden skal overveje substitution, hvor man er bekendt med realistiske løsninger med brug af mindre farlige produkter.

Inden for metal- og elektronikindustrien er der på nogle virksomheder foretaget substitution af chlorede kulbrinter, hvortil freon hører, f.eks. ved rensning med vandige opløsninger indeholdende sæbelignende stoffer, damprensning, fosfatering m.v.

Direktoratet har i 1986 taget initiativ til at indsamle oplysninger om konkrete sager, hvor der er foretaget substitution af chlorede kulbrinter.

Tilsynskredsene blev således i 1986 pålagt at indberette til direktoratet eksempler på arbejdsprocesser, hvor der er foretaget velle gennemført substitution af chlorede kulbrinter.

Information om eksempler på substitution af chlorede kulbrinter vil give sikkerhedsorganisationerne, bedriftssundhedstjenesten m.v. en bedre baggrund for at overveje substitution af f.eks. freon netop ved deres arbejdsproces og vil også give Arbejdstilsynets medarbejdere baggrund for i langt flere tilfælde at give påbud om, at en virksomhed skal undersøge, om det er muligt at anvende andre, mindre farlige stoffer.

Med tilsynskredsenes tilbagemeldinger om eksempler på substitution af chlorede kulbrinter er der også fremkommet eksempler, hvor forsøg på at gennemføre substitution ikke er lykkedes.

Det er Direktoratets opfattelse, at de chlorede opløsningsmidler skal fjernes alle steder i arbejdslivet, hvor det er muligt. På nuværende tidspunkt mangler der både viden og teknik til, at dette kan ske generelt. Men Di-

rektoratets mål med den ovennævnte indsamling af eksempler på substitution er, at den viden og teknik, der allerede foreligger, udbredes mest muligt, hvilket også vil medføre, at der sker yderligere udvikling af metoder til substitution.

Jeg kan henholde mig til det af Direktoratet for Arbejdstilsynet oplyste, herunder til de fortsatte bestræbelser på at erstatte såvel freon som andre organiske opløsningsmidler med mindre farlige stoffer i den takt, der er mulighed for det.

Spm. nr. S 522

Til *energiministeren* (15/1 87) af:

Tinning (VS):

»Hvor stor en del af Energistyrelsens ramme på 110 mill. kr. til støtte af vedvarende energi er faktisk blevet anvendt i 1986, vil de ubrugte midler blive overført til 1987, og hvad agter ministeren at gøre for at udfylde rammen i fremtiden?«

Begrundelse

Det forlyder, at kun godt halvdelen af midlerne i de to ordninger energiokonomiske enkeltprojekter og de lovbundne procenttilskud til vedvarende energi er blevet brugt, deraf endda en del til projekter, der ikke har meget med vedvarende energi at gøre.

Det er betænkeligt både af miljømæssige årsager (udviklingen af de vedvarende energikilder er en afgørende forudsætning for at begrænse såvel luft- som vandforureningen), og fordi Folketingets flertal gentagne gange har modsat sig en nedskæring af rammebevillingen og således tilkendegivet, at man ønsker hele beløbet anvendt.

Svar (26/1 87):

Energiministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg kan oplyse, at der ud af den afsatte ramme på 110 mill. kr. til tilskud til vedvarende energi blev anvendt ca. 97 mill. kr. i 1986, og at ingen af de ubrugte midler vil blive overført til 1987.

I 1987 er der igen afsat 110 mill. kr. i tilskudsbeløb til vedvarende energi. Med henblik på anvendelsen af denne bevilling kan jeg henvisse til min skrivelse af 12. december 1986 til Folketingets energipolitiske udvalg.